

ДЖЕЙМС БАЛАРД ДВАНАЙСТАТА ПЪТЕЧКА

Превод от английски: Людмила Георгиева, 1992

chitanka.info

— А сега опитайте да познаете това — предложи професор Ширингъм.

Макстид отново надяна слушалките. Щом дискът на грамофона се завъртя, той целият стана внимание.

В началото чу разпокъсано метално почукване, сякаш в тръба бяха хвърлили шепа метални стружки. Продължи само около десетина секунди, след това се смени с писък на радиосигнали.

— Е? — попита Ширингъм.

Макстид свали слушалките и разтри ушите си. Вече няколко часа Ширингъм го принуждаваше да слуша записи от неговата колекция и ушите му бяха станали като палачинки.

— Може да бъде, каквото щеш. Например топене на бучка лед — напосоки отвърна Макстид.

Ширингъм така енергично развъртя глава, че късата му брадичка заигра.

— Тогава е сблъскване на две галактики — повдигна рамене Макстид.

— Не, не познахте. Звуковите вълни не могат да преодоляват космически пространства. Добре, ще ви помогна. Това има връзка с прословут звук в известна поговорка. — Играта на въпроси и отговори явно доставяше удоволствие на професор Ширингъм.

Макстид запали цигара и хвърли горящата клечка направо на масата. С нескрита наслада гледаше как, догаряйки, тя оставя отвратителна тъмна след върху бюрото. Усети, че Ширингъм нервничи. Напрягайки мозъка си, Макстид търсеше нещо по-соленичко.

— Ами ако е муха...

— Времето ви изтече — рязко го прекъсна професорът. — И така, моля — това е звук на падаща карфица. — Той свали плочата от грамофона и внимателно я постави на мястото ѝ; на Макстид му направи впечатление, че на нея има само три пътечки.

— Записан е само моментът на полет в празно пространство, но не и моментът на падането. Използвана е тръба с дължина петдесет фута, в която са монтирани осем звукоулавящи апарата. Надявах се, че поне този път ще познаете...

Той извади още една плоча, този път с дванайсет пътечки. Докато Ширингъм я поставяше на грамофона, Макстид стана и погледна през

прозореца към уютния вътрешен двор, където във вечерния сумрак можеше да се различи маса, шишета и чаши. Внезапно почувства раздразнение от факта, че толкова часове е принуден да търпи този Ширингъм и неговите глупашки детски измислици.

— Да излезем на чист въздух — промърмори той, промъквайки се между масата и усилвателя. — Ушите ми вече бръмчат.

— О, с удоволствие — бързо се съгласи професорът и внимателно постави плочата върху диска. — Това е последният запис. Така да се каже, за десерт.

Вечерта беше топла. Ширингъм запали японските фенери, двамата се отпуснаха в плетените градински столове и изпънаха крака. Удобно опънати назад, те гледаха тъмнеещото вечерно небе.

— Надявам се, не ви е скучно — рече Ширингъм, подбутвайки шишето с уиски към Макстид. — Колекционирането на микророзвокове е изключително увлекателна работа. Страхувам се, че за мен това не е просто хоби, а чиста лудост.

Макстид неопределено изхъмка.

— Някои записи са доста любопитни — съгласи се той. — В тях има една такава налудничавост на експеримента, като, да речем, силно увеличените снимки на главата на нощна пеперуда или на острието на бръснарско ножче. Въпреки вашите прогнози обаче ми се струва, че микросониката никога няма да намери практическо приложение. Това са само лабораторни игри.

Ширингъм поклати глава.

— Грешите, Макстид. Сериозно грешите. Спомнете си записа от деленето на жива клетка. С него започнахме. Усилен сто хиляди пъти, този звук прилича на грохот на падащи греди, на трясък и стържене на свличащи се метални листове. Вие самият казахте, че прилича на забавен запис на автомобилна катастрофа. В сравнение с това записът на деленето на растителна клетка прозвуча като електронна поема, която има своя мелодика, своя мека тоналност. Това убедително потвърждава огромната пропаст между животинския и растителния свят.

— Твърде засукал начин на доказване, професоре — отбеляза Макстид, разреждайки уискито със сода. — Има и по-прости начини. Да, разбира се, можете да определяте скоростта на вашия автомобил и по звездите, но колко по-просто е да погледнете скоростомера.

Ширингъм кимна с глава, без да отмества погледа си от Макстид. На пръв поглед като че ли интересът му към темата се изпари. Известно време седяха мълчаливо с чаши в ръце. Никога досега скриваната толкова години неприязън между тях не е била така очевидна. Различаваха се по всичко — по характер, маниери и безспорно физически, Макстид, удобно изпънат на стола, мислеше в тази минута за Сюзън Ширингъм. Тя беше на вечеринка у семейство Тернъбъл и ако не трябваше да бъде предпазлив, той също щеше да бъде там.

Можеше да прекара вечерта с нея, а не с това смешно дребосъче мъжа й.

Стараеше се да гледа на Ширингъм колкото е възможно равнодушно и от дистанция, гадаейки какви предимства би могъл да има пред него този скучен, неприятен човек, педант с академично хербаризиран мозък и също такава чувство за хумор. На пръв поглед, никакви. И все пак се изисква известно мъжество и достойнство да поканиш на гости съперника си, както постъпи Ширингъм. И вероятно не без умисъл. Сигурно има свои мотиви, от него всичко може да се очаква.

Вярно е, предлогът си е чиста проба измислен. Ширингъм, професор по биохимия в местния университет, притежател на великолепно обзаведена лаборатория, за която се разказват какви ли не легенди. И той, Макстид, в миналото дисквалифициран спортист, сега търговски агент в една фирма за електронни микроскопи. Съвсем неочаквано Ширингъм му позвъни и му предложи среща, намеквайки, че тя може да представлява интерес и за двамата.

Разбира се, досега не беше казано нищо съществено, не беше споменато и името на Сюзън, която без съмнение беше главното звено в тази верига. Макстид превърташе наум възможните варианти на неприятни обяснения, каквито непременно ще последват. Как ли ще изглежда всичко това? Нервно мятане на излъган съпруг от ъгъл в ъгъл, показване на компрометиращи снимки, може би юмруци? В това отношение в Ширингъм има нещо от лошите и проклети момчета.

Внезапно нещо го върна към реалността — стана доста по-хладно, като че ли бяха включили климатична инсталация. Той почувства как тялото му настръхна от струите студен вятър, който се вмъкна през крачолите и стигна до шията.

— Тук е хладничко — промълви Макстид.

— Така ли? — разсеяно отвърна Ширингъм и погледна часовника си. Като че ли се ослушваше в нещо, сякаш чака сигнал. Накрая, идвайки на себе си, той рече с полуусмивка: — Ето че дойде време и за последния.

— За какво говорите?

— Стойте си — Ширингъм се изправи. — Сега ще включа грамофона. — Той посочи усилвателя зад гърба на Макстид и с все същата злорада усмивка хлътна в къщата.

Настръхнал от студ, Макстид гледаше вечерното небе и чакаше кога най-после ще престане този неприятен режещ вятър, който като нож разпори топлия вечерен въздух.

Във високоговорителя зад гърба му се чу слабо припукване, неочаквано повторено от множество други невидими говорители, скрити, както Макстид веднага се досети, в живия плет.

Поклащайки от недоумение глава, Макстид се изненада от странностите на професора и си наля още уиски. Наведе се през масата към шишето, но странна тежест в тялото му попречи. Отново се изпъна назад. Стори му се, че стомахът му е пълен с тежък, ледено студен живак, който не му позволява да се помести. Отново се опита да се надигне и да вземе чашата, но само неумело я докосна и тя се претърколи към другия край на масата. Виеше му се свят и Макстид тежко се отпусна върху стъклото на масата, чувствайки как главата му се спуска все по-надолу и ляга върху ръцете.

Когато вдигна глава, видя пред себе си Ширингъм, който го гледаше със съчувствие.

— Не се ли чувствате добре? — вежливо попита той.

Дишайки тежко, Макстид с усилия се отпусна на облегалката и се опита да каже нещо, но всички думи бяха някъде изчезнали, той просто ги беше забравил. Сърцето му някак странно утихваше, лицето му беше изкривено в болезнена гримаса.

— Не бива да се вълнувате — успокои го Ширингъм. — Съсирването на кръвта е само страничен ефект и скоро ще мине.

Той спокойно се разхождаше по плочките на двора, наблюдавайки Макстид ту от едната, ту от другата страна. Накрая, явно доволен, той седна на масата, взе сифона със сода и го разклати.

— Хромцианид. Потиска процеса на ферментация, контролираща водния баланс в организма. Усилва изхвърлянето на хидроксилни йони в кръвта. Накратко, Макстид, предстои ви да потънете. Да, да, да потънете! Но не така, както би ви се случило във всеки естествен водоем. Вие ще потънете в самия себе си, Макстид. Но да не ви отвличам.

И, наклоняйки глава встрани, той започна да се вслушва в звуците, които постепенно запълваха двора. Бяха странни приглушени звуци — като мляскане, като плисьък на вълни, облизващи трудно податлив бряг. Заглушавайки техния неравноделен ритъм, някъде тежко, със свистене работеха ковашки мехове. Отначало тихи, звуците постепенно се усилваха, докато не заглушиха дори шума от съседното шосе.

— Фантастично, нали! — възкликна Ширингъм. Небрежно размахвайки сифона, той прекрачи през опънатите крака на Макстид и врътна нещо в един от високоговорителите. Професорът като че ли беше подмладен с десетина години, беше в отлично настроение, движенията му бяха леки и бързи.

— Висококачествени усилватели, четиристотин микрофона, усилват звука хиляди пъти. Малко го посмекчих при записа, защото дори божествените звуци могат да се превърнат в нещо, оскърбяващо човешкия слух. Сигурен съм, че за нищо на света няма да се сетите какво е записано тук.

Макстид тежко се свлече от стола. Живачното езеро на дъното на стомаха му беше студено и бездънно като океанска падина, ръцете и краката му бяха подпухнали като удавник, прекарал дълго във водата. Видя пред себе си възбудено подскачащия Ширингъм, после се заслуша в непрестанния далечен шум на прибой. Този шум го заливаше с водните си валове все по-отблизо; въздигайки се нагоре, те се пускаха като огромни мехури кипяща лава.

— Знаете ли, Макстид, колко време ми трябваше, за да запиша всичко това? — жестикулирайки със сифона в ръка, крещеше професорът. — Цяла година! — Той стърчеше широко разкрасен пред омекналия в стола Макстид. — Вие не можете да си представите какво означаваше за мен цялата тази проклетата година! — Млъкна за миг, но бързо прогони неприятните си спомени. — Миналата събота след полунощ вие със Съюзън седяхте на този стол. Знаете ли, Макстид, че

тук навсякъде са монтирани микрофони? Съвсем мънички, като моливи, с автоматично фокусиране на източника на звука. Само в облегалката те са четири. — След това професорът добави като в послепис: — Студеното течение е вашето собствено дишане, в началото сравнително спокойно, но затова пък след това вашият пулс, записан и усилен в резонанс, създаде този ефект на гръм.

Макстид отплува нанякъде, потънал във вълните от звуци.

Скоро не различаваше нищо, освен огромното лице на Ширингъм, зяпналата му уста и подскачащата брадичка.

— Макстид! — кресна професорът. — Давам ви още един шанс, имате право на два опита да познаете. Хайде, съсредоточете се. — Грохотът на прибоя заглушаваше думите му и Макстид нищо не успя да разбере. — Хайде, старче, постарай се! Чувате ли ме, Макстид?

Професорът се метна към един от репродукторите и усили звука, който се изтръгна от затвореното пространство на двора и се понесе в нощната тишина със звънлив екот.

— Макстид, чувате ли шума на морето? — крещеше направо в ухото му приклекналият Ширингъм. — Досещате ли се къде сте обречен да потънете?

Гигантските водни валове, догонвайки се един друг, неумолимо връхлитаха върху Макстид.

— Вие потъвате, Макстид! — тържествуваше Ширингъм. — Вие потъвате във вашата целувка с нея!

Една притичала вълна обля едва виждащото се връхче на остров и всичко изчезна в морската бездна...

Публикувано във вестник „Нова Орбита“, броеве 22,23/1992 г.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.